

GEOPROSTORNE ZNAČAJKE U RAZVOJU TURIZMA IRSKE

Kireta, Tea

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:844735>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-05**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Tea Kireta

**GEOPROSTORNE ZNAČAJKE U RAZVOJU TURIZMA
IRSKE**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, ožujak 2022.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Tea Kireta

**GEOPROSTORNE ZNAČAJKE U RAZVOJU TURIZMA
IRSKE**

ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Turistička geografija

Mentor: Božena Marković, mag.educ.geog., viši predavač

Matični broj studenta: 0618613109

Karlovac, ožujak 2022.

SAŽETAK

Kroz završni rad se analiziraju geoprostorne značajke Irske, odnosno utjecaj geoprostornih značajki na razvoj gospodarstva, ekonomije i turizma Irske kroz povijest do danas.

Irska kao najveći otok u Europi, jedno je od razvijenijih gospodarstava svijeta. Osim po svojoj ekonomskoj stabilnosti, ističe se i stabilnim socijalnim, demografskim i obrazovnim okruženjem. Tijekom posljednjih trideset godina Irska je doživjela značajnu ekonomsku ekspanziju, te veliku krizu nakon koje je stabilizirala gospodarstvo i ponovno pokrenula rast i razvoj. Osim po razvijenosti, Irska je poznata kao zemlja brojnih specifičnosti koje su uglavnom odraz njezine atrakcijske osnove te komparativne prednosti, kao značajni dio prirodnih i kulturnih obilježja, ali i gospodarskog potencijala te mogućnosti.

Ključne riječi: *Irska, geoprostorne značajke, turističke atrakcije, turizam, gospodarstvo, atrakcije, mogućnosti*

SUMMARY

The final thesis analyzes the geospatial features of Ireland, the impact of geospatial features on the development of the economy, economy and tourism of Ireland through history until present.

Ireland, as the third largest island in Europe, is one of the most developed economies in the world. Apart from its economic stability, it also stands out with stable social, demographic and educational environment. Over the last thirty years, Ireland has experienced significant economic expansion, a major crisis after stabilizing the economy and restarting growth and development. In addition to its development, Ireland is known as a country of many specificities that are mainly a reflection of its attractive base and comparative advantages, as a significant part of natural and cultural features, but also the economic potential and opportunities.

Keywords: *Ireland, geospatial features, tourist attractions, tourism, economic, attractions, opportunities*

SADRŽAJ

1.UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvor podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. GEOGRAFSKI POLOŽAJ I PROSTORNI ZNAČAJ REPUBLIKE IRSKE	2
2.1. Geografska obilježja i prometna povezanost Irske	2
2.2. Prirodni(biotropni) resursi Irske	4
2.2.1. Geomorfološka i hidrološka obilježja Irske	4
2.2.2. Klimatska obilježja Irske.....	7
2.2.3. Živi svijet Irske (flora, fauna, vegetacija)	8
2.3. Antropogeni resursi Irske	8
2.3.1. Kulturno-povijesne značajke Irske.....	9
2.3.2. Manifestacijske znamenitosti i tradicije u Irskoj	12
3.GEOPROSTORNE ZNAČAJKE IRSKE KROZ REGIJE	14
3.1. Središnja Irska i Istočna obala	15
3.1.1. Dublin.....	15
3.2. Sjeverozapadna regija Irske	19
3.3. Regija Shannon	23
3.4. Jugožapadna regija	26
4. ANALIZA GEOPROSTORNIH ELEMENATA U RAZVOJU TURIZMA IRSKE	28
4.1. Migracije Hrvata u Irsku	32
5. ZAKLJUČAK	34
 POPIS LITERATURE	36
POPIS ILUSTRACIJA	37

1.UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog završnog rada je prikazati geoprostorne značajke Republike Irske kroz povijest do danas, kako je razvijala svoje gospodarstvo, ekonomiju i turizam, te pod kojim okolnostima. U radu će se također prikazati geografski i prostorni značaj Irske kao i turističke atrakcije kojima Irska privlači turiste na temelju kojih se razvija kako turistički tako i gospodarski. Cilj ovog rada je prikazati kako se Irska unatoč velikoj ekonomskoj i gospodarskoj krizi pretvorila u jednu od najrazvijenijih zemalja Europe.

1.2. Izvor podataka i metode prikupljanja

Podatci za izradu ovog rada prikupljeni su korištenjem stručne literature, časopisa iz područja turističke geografije, te ostale stručne literature iz područja turizma. Također su korišteni internetski izvori. U radu je korištena metoda desk istraživanja, odnosno metoda istraživanja za stolom.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je podijeljen u pet poglavlja. U uvodnom dijelu se prolazi kroz kratki pregled rada, odnosno kroz predmet i cilj rada, izvore podataka te kroz strukturu rada. Zatim se započinje sa pregledom Republike Irske kroz geografski položaj, prometni i prostorni značaj. Kroz ovo poglavlje prikazuje se Irsku kroz prirodne i društvene resurse, te kakav utjecaj imaju na razvoj države. U trećem poglavlju se prolazi kroz geoprostorne značajke četiri Irske regije, te se ukratko obraća pozornost na najvažnije gradove i županije u regijama. U daljnjem sadržaju analiziraju se geoprostorni elementi u razvoju, odnosno statistički se prati turistički i gospodarski razvoj, uz prikaz analize Republike Irske i Hrvatske. Rad se završava zaključkom.

2. GEOGRAFSKI POLOŽAJ I PROSTORNI ZNAČAJ REPUBLIKE IRSKE

2.1. Geografska obilježja i prometna povezanost Irske

Irska, otok u sjevernome dijelu Atlantskog oceana, drugi po veličini među Britanskim oceanima (iza otoka Velike Britanije) obuhvaća 84 421 km². Nalazi se u Sjevernoj Europi te zauzima 5/6 Irskog poluotoka. Smjestila se na zapadnom dijelu istoimenog otoka. Udaljena je osamdesetak kilometara od obale Velike Britanije, a odijeljena je kanalom Saint George na jugoistoku, Irskim morem na istoku, te Sjevernim kanalom na sjeveroistoku. Duljina granice između Irske i Sjeverne Irske iznosi 360 kilometara, a duljina morske obale iznosi 1448 kilometra. Sa zapadne je strane okružena Atlantskim oceanom, a s istočne strane Keltskim i Irskim morem.

Slika 1. Geografski položaj Irske

Izvor: WorldAtlas, www.worldatlas.com (06.10.2021.)

Cijeli se otok nalazi u sjevernom umjerenom pojasu. Irska je najvećim dijelom ravničarska zemlja. Središnji dio otoka zauzima Prostrana nizina, prosječne nadmorske visine 100 m. Na istok je otvorena prema Irskom moru, s ostalih strana je okružena niskim brdima.

Zapadna obala vrlo je razvedena te se sastoji od brojnih rijasa (potopljene riječne doline) i visokih klifova. Geoprostorni položaj Irske možemo vidjeti na slici (slika 1.)

Promet Republike Irske od velike je važnosti, zahvaljujući velikim ulaganjima u prometnu povezanost u prošlosti i danas Irska je razvila svoj turizam. Unutar Irske putnički se i robni promet pretežno odvija cestovnom mrežom dugom 99 837 km (2018.; od toga autoceste i druge nacionalne ceste 5413 km). Cestovnim prometom obavlja se čak 96% putničkog prometa, a autobusnim linijama povezani su svi veći gradovi. Najgušća je mreža prometnica na području Dublina, koji je suvremenim cestama povezan s većim gradovima. Željeznička mreža duga je 3 312 km koja se od Dublina radijalno širi prema ostalim dijelovima zemlje, kao i prema Belfastu u Sjevernoj Irskoj (veza Dundalik-Nawrey). Najzastupljeniji u željezničkom prometu je teretni prijevoz. Razvijene su i trajektne veze s Velikom Britanijom, ali i Francuskom.¹

Nekoć plovni kanali danas uglavnom služe u turističkim i rekreacijskim svrhama; glavni su kanali Royal Canal koji povezuje Dublin (Irsko more) s gornjim tokom rijeke Shannon i Grand Canal koji povezuje Dublin s donjim tokom Shannona i rijeke Barrow (pokraj Athyja). Zbog blizine britanskog i europskog tržišta veća su se lučka središta razvila na istočnoj i jugoistočnoj, slabije razvijenoj obali (ukupan promet od 55,1 milijun tona, 2018. prevladavao je uvoz 67,3%). Preko Dublina se odvija veliki dio Irske vanjske trgovine (40% otpada na Veliku Britaniju i Sjevernu Irsku). Ostale su veće luke: Shannon, Foybes Port, Cork, Rosslare i Waterford. Najveća međunarodna zračna luka smjestila se u Dublinu koja ostvaruje promet od 32,3 milijuna putnika ili 86% od ukupnog broja putnika u zračnom prometu zemlje, a od ostalih značajnije su luke u Shanonu (1,7 milijuna putnika) i Corku (2,4 milijuna putnika), Knock i Kerry. Najviše zračnih veza Irska ima s Velikom Britanijom, kontinentalnom Europom i s prekoatlantskim zemljama.

---

¹ Modra lasta (siječanj 2014.), Školska knjiga d.d., Zagreb, str. 60

2.2. Prirodni(biotropni) resursi Irske

Sve prirodne elemente i faktore visokog stupnja privlačnosti koji su odraz geografske cjeline i koji se mogu turistički valorizirati, nazivamo prirodnim ili biotropnim resursima. Prema genetskom svojstvu mogu se podijeliti na klimatske, geomorfološke, hidrografske, bio geografske i pejzažne turističke resurse. Oni predstavljaju dobra koja nalazimo u svom okruženju: zemlja(tlo), rudno blago, vode(tekućice i stajaćice te podzemne vode), flora i fauna i slično.²

2.2.1. Geomorfološka i hidrološka obilježja Irske

Geomorfološki gledano, Irska je tri četvrtine ravničarska zemlja. Prostrana, blago valovita nizina s nizom uzvisina te brojnim tresetištima zauzima središnje dijelove otoka. Središnja vapnenačka ravnica prosječno je visoko oko 150 metara, na kojoj se mjestimično pružaju uzvisine do 600 metara. Središnja ravnica građena je od slojeva karbonske starosti te je prekrivena karbonatima-vapnencima kredne starosti, zbog čega su u Irskoj česte krške pojave. Irska je omeđena brdovito-gorovitim područjima na sjeverozapadnom I jugoistočnom dijelu otoka te bazaltnim ravnjakom na sjeveroistoku (Antrim).

Jugoistočno visočje, koje se u Wicklowu izdiže do 926 m, i visočje na sjeverozapadu, koje je visoko do 819 m i na kojem su se sačuvali tragovi vulkanske djelatnosti, nastalo je kaledonskim nabiranjem i pretežno je građeno od pre kambrijskih metamorfni stijena, a jugozapadno visočje, s najvišim vrhom Irske, Carrauntoohilom (1.041 m) u regiji Kerry hercinskim nabiranjem. Ostali viši vrhovi su Mt. Brandon (953 m), i Lugnaquilla (926 m). U doba pleistocena, cijeli je otok bio prekriven ledom koji je oblikovao obalu i ostavio za sobom plodno tlo, a kasnije su zbog povlačenja leda gorja znatno snižena.

Irska ima razvedenu obalu, zapadni dio uz Atlantski ocean razvedeniji je od istočnog i jugoistočnog. Tu se nalaze svi veliki zaljevi: Donegal, Clew, Galway, Dingle i drugi. Ljevkasti zaljevi–rijasi, jugozapadne i južne obale nastali su potapanjem donjih dijelova obale.

---

² Bilen, M., Bučar, K.,: Osnove turističke geografije, Mikrorad, Zagreb, 2004., str. 22

Najpoznatije je razvedeno gorje na jugozapadu–Macgillicudys Reeks. Pred zapadnom obalom nalaze se i mnogobrojni otočići od kojih su najveći Achill, Clare, Inishobin, Bear i Inishturk, te otočje Aran.

Gledamo li hidrološki, Irska je zemlja okružena vodom, odnosno morima i oceanom. Rijeke u Irskoj su mnogobrojne, u središnjoj nizini malog pada i širokog korita, a na rubovima gorovitim područjima kratke i većeg pada. Glavna je rijeka Shannon (360km), ostale veće i poznatije rijeke su Barrow (192km), Suir (185km) i Blackwater (169km). Irski otok obiluje brojnim jezerima i tresetištima. Najveće jezero je Neagh (383km) koje se nalazi u Sjevernoj Irskoj, a ujedno je najveće na Britanskim otocima.

U Republici Irskoj najveće je jezero Corrib (176km²). Druga važnija jezera su Allen, Ree i Derg na rijeci Shannon. Također zemlja obiluje mnogobrojnih jezercima, močvarama i barama. Irska zapadna obala je razvedenija i strmija od istočne na kojoj se od zaljeva ističe Belfastski. Ima mnogo geoloških turističkih atrakcija, od kojih je većina uz obalu zemlje.

Dvije najpoznatije destinacije su u županiji Clare; Moherski klifovi (Cliffs of Moher) i Burren, dok je najviši klif Croaghau na otoku Achillu, visok 688m. Klifovi Mohera jedno su od najposjećenijih nalazišta u zemlji, sa stijenama na dnu litica starim oko 320 milijuna godina, nastalim kad je Irska bila pod vodom tijekom karbonskog razdoblja. U tom je razdoblju stvoren i Burren. Kad je tropsko more poplavilo jug zemlje, započelo je nakupljanje koralja (vapnenac), pokrivajući mnoga mjesta u Irskoj. Kad se more isplivalo, stijene poput pješčenjaka i škriljevca taložile su se preko vapnenca, efektivno ga ponovno prekrivajući. Burren je jedan od najvećih kraških krajolika u Europi i jedno je od rijetkih mjesta u zemlji gdje je vapnenac vidljiv iznad zemlje. Najplodnija su smeđa tla Irske na ledenjačkim nanosima središnje nizine. U vlažnijim predjelima su tresetišta, a u brdskim predjelima i ponegdje na vapnencima stjenovita tla.

Najveći dio Irske otpada na livade i pašnjake, čak oko 70%, smještenih na uzvišenjima, koji zbog klimatskih uvjeta ostaju zeleni čak i u zimskom razdoblju (slika2.).

Slika 2. Pogled na Irsku iz svemira

Izvor: Independent.ie,<https://www.independent.ie/life/travel/view-from-above-14-spellbinding-photos-of-ireland-from-space-31076621.html> (11.10.2021.)

Mnoge irske planine također su geološka razlika, većina ih je nastala u kaledonsko ili amoričko doba. Ove planine, nastale prije 400 i 250 milijuna godina, bile bi jednake visine kao Alpe, ali su zbog vremenskih utjecaja s vremenom postale mnogo manje.

2.2.2. Klimatska obilježja Irske

Klima je prosječno stanje Zemljine atmosfere nad određenim mjestom u određenom vremenskom razdoblju uzimajući u obzir prosječna i ekstremna odstupanja. Drugim riječima, klima je skup svih klimatskih elemenata.

Određeno mjesto iz ove definicije može imati raspon od globalne(klima Zemlje, kontinenta) do lokalne(klima nekog grada) uključujući i mikrolokacije(klima neke padine, šume, doline i slično). Vremensko razdoblje koje se najčešće uzima kao raspon za dobivanje reprezentativnih podataka o klimatskim elementima period je od 25 do 35 godina motrenja.

Kao standardni period uzima se period od trideset godina. Znanost koja se bavi proučavanjem klime zove se klimatologija, a svrha joj je prikaz klima raznih dijelova svijeta, njihova klasifikacija i rasprostranjenost.³ Povoljna klima je jedan od najvažnijih čimbenika turističke privlačnosti nekog mjesta, regije ili veće prostorne jedinice⁴.

Klima Irska je oceanska, s mnogo vlage, velikom naoblakom i malo sunčanih dana, osobito u zapadnim dijelovima koji su pod neposrednim utjecajem stalnih i snažnih zapadnih vjetrova, čime možemo zaključiti da Irska ne ostvaruje turističke dolaskе na temelju klimatski povoljnih uvjeta. Najviše padalina ima jugozapadni planinski dio(oko 2500mm). Zbog visoke vlage i stalnih padalina, posebno kiše, travnate površine su stalno zelene zahvaljujući čemu Irska nosi i naziv "zeleni otok". Livade i pašnjaci čak i u zimskim danima ostaju zelene boje.

Na klimu Irske veliki utjecaj imaju snažni jugozapadni vjetrovi koji donose vlagu te golfske struje. Irska nema visoke planine koje bi smanjile utjecaj vjetrova te je zbog toga klima umjerena i vlažna tijekom cijele godine. Prosječna temperatura u siječnju za istočne krajeve iznosi 4 °C, a srpanjska 14 °C, a na zapadu prosječne temperature kreću se od 7 °C u siječnju do 15 °C u srpnju.

---

³ Bilen, M., Bučar, K., Osnove turističke geografije, Mikrorad, Zagreb, 2004., str. 23

⁴ Ibid

U svibnju i lipnju ima najviše sunčanih dana, najviše ih ima na jugoistoku, gdje godišnja insolacija iznosi 1700 sati. Najviša temperatura ikada izmjerena je 33,3°C, dok je najniža -19,9°C. Snježne padaline u Irskoj su rijetka pojava. Uz zapadnu obalu pušu najsnažniji vjetrovi prosječne brzine 26 km/h.⁵

2.2.3. Živi svijet Irske (flora, fauna, vegetacija)

Unatoč činjenici da se Irski otok nalazi u sjevernoj Europi, te da je Irska bila potpuno prekrivena ledom za vrijeme zadnjeg ledenog doba, priroda Irske je impresivna. Zbog tople sjevernoatlantske struje i zelenog pokrova tokom cijele godine, otok se naziva “Smaragdni otok”. Sve biljke i životinje na području Irske došle su migracijom iz drugih dijelova Europe, a najviše iz Britanije. Nekad brojne šume hrasta, johe, breze i jasena, zbog krčenja šuma danas zauzimaju svega oko 5% površine.

Od životinjskog svijeta najviše ima lasica, tvorova, divljih mačaka, krtica i jelena, te par vrsta ptica. Irska je zemlja poznata po svom zaštitniku Svetom Patriku, zbog koga se vjeruje da na cijelom otoku nema niti jedne zmije. Kao zemlja poznata po razvijenom gospodarstvu i poljoprivredi, Irska je poznata po uzgoju domaćih životinja kao što su konji i stoka. Neke od specifičnih vrsta Irske su Connemarski poni, Irski vučji hrt, Kerrievski plavi terijer te Irski seter. Priroda Irske nije jako raznolika, ali zemlja je postala jedno od najpopularnijih mjesta za ekoturiste.

2.3. Antropogeni resursi Irske

Sve pojave, objekte, procese i događanja, koja kod čovjeka stvaraju potrebu za kretanjem da bi zadovoljio svoje kulturne potrebe, nazivamo društvenim ili antropogenim turističkim resursima. To su oni sadržaji za koje su vezana estetska i znamenita svojstva, a stvorili su ih narodi ili etničke skupine u davnoj ili bliskoj prošlosti.

---

⁵ Modra lasta (siječanj 2014.), Školska knjiga d.d., Zagreb, str.60

Možemo ih podijeliti na kulturno - povijesne, etnosocijalne, umjetničke, manifestacijske i ambijentalne društvene turistički atraktivne resurse. U pravilu, za takve resurse vezani su kraći boravci, a stupanj atraktivnosti pojedinih društvenih resursa određuje intenzitet posjećenosti i strukturu potražnje.

Na primjer, pri odabiru destinacije i planiranju svoga turističkog putovanja na većinu turista veliki utjecaj ima bogatstvo kulturno - povijesnih resursa, njihov estetski stupanj i njihova znamenitost, dok svojim estetskim svojstvima i svojstvom znamenitosti ambijentalni resursi rijetko mogu samostalno djelovati u privlačenju turista, ali njihov utjecaj na atraktivnost drugih resursa može biti značajan.⁶

Ovisno o stupnju atraktivnosti, umjetnički su resursi i dostignuća također uglavnom dopunska ponuda u turizmu, a izuzetno i u obliku manifestacija mogu djelovati i kao samostalni motivi turističke ponude, jer velike kulturne i druge manifestacije značajno povećavaju stupanj atraktivnosti turističkog mjesta, regije ili zemlje u cjelini i time obogaćuju sadržaj boravka i stvaraju mogućnosti veće potrošnje turista. Za društvene turistički atraktivne resurse uglavnom su vezani posjetitelji više obrazovne i kulturne razine, a to znači i osobe boljih materijalnih mogućnosti i veće potrošnje u turizmu.⁷

2.3.1. Kulturno-povijesne značajke Irske

Irska povijest datira još od oko 7500 godine prije Krista. Oko 6000 godine prije Krista na otok su došli mezolitički lovci-sakupljači, a nakon njih neolitičko stanovništvo(u 4.st.pr.Kr.) koje je ostalo zapamćeno po gradnji megalitskih grobnica od kojih su danas poznate Newgrange, Browne's Hill Dolmen, Ossian's Grave. Gradnja grobnica nastavila se i u brončanom dobu koje je u Irskoj započelo oko 2000 godine prije Krista.

Najvažnije doba Irske povijesti i doseljništva je željezno doba koje je započelo seobom Kelta, koji su doselili u prvom valu (oko 600.god pr.Kr.), te drugom valu(oko 300.god.pr.Kr.).

---

⁶ Bilen, M., Bučar, K., Osnove turističke geografije, Mikrorad, Zagreb, 2004., str. 24

⁷ Ibid.

Kelti su Irski otok podijelili na oko 150 manjih kraljevstva, koja su se početkom nove ere sjedinila u pet kraljevstva. Iako otok nije nikad došao pod vlast Rima, ipak je preko Britanije i Galije bio u kulturnim i gospodarskim vezama s Rimskim Carstvom. ⁸Tek je širenjem kršćanstva od 5. st. započelo čvršće povezivanje Irske s europskim zapadom.

Pokrštavanje Iraca započelo je dolaskom katoličkih misionara sv. Paladija (430) i sv. Patrika (432). Sveti Patrik danas je najznačajniji Irski svetac, te se masovno slavi praznik Svetog Patrika koji se obilježava 13. ožujka i za kojeg se vjeruje da je protjerao sve zmije iz Irske. Tijekom VI. i VII. st. osnovali su se samostani (Clonmacnoise, Glendalough), koji su ubrzo postali središta razvoja skolastike.⁹ Poznati keltski svećenici bili su Druidi. Nakon 200-tinjak godina od dolaska kršćanstva otok su osvojili Vikinzi te su osnovali Dublin (staro-keltski An Dubh Linn-crna jama) te mnogo drugih obalnih gradova današnje Irske. S otoka ih je protjerao irski kralj Brian Boru. Prve veze Engleske i Irske desile su se u razdoblju oko 1000.godine kao posljedica složenih političkih saveza.

Irska je pala pod vlast engleske krune te je došlo do velikih političkih promjena i reformi u Irskoj. Tadašnji kralj Henry II. odrekao se Vatikana i proglasio odvajanje crkve u Engleskoj. Njegov sin je otišao korak dalje te se odrekao i samog katoličanstva te je ta odluka izazvala veliki otpor irskih rimokatolička. Irska je bila članica britanskog Commonwelatha te je nakon drugog svjetskog rata usvajanjem društvenog uređenja republike presjekla sve veze s Velikom Britanijom. Za vrijeme Velike ekonomske krize 1937. i 1938. godine u Irskoj se organizira više sindikalnih organizacija i val štrajkova, te je proglašena neutralnost za vrijeme Drugog svjetskog rata, što je bila najveća prekretnica za samostalnost Irske. Iz Commonwealtha istupa 1949. god. te uzima naziv Republika Irska. Od 1955. god. Irska je članica UN-a.

---

⁸ O'Neill Bill: The Great Book of Ireland: Interesting Stories, Irish History & Random Facts About Ireland: 1 (History & Fun Facts), 2019., str. 43

⁹ Ibid str. 45

Danas je Irska samostalna zemlja, no i do danas je ostalo ne riješeno pitanje Sjeverne Irske koja je danas pod ustrojstvom Velike Britanije, nema regularne granice sa Republikom Irskom što stvara uvelike probleme u gospodarstvu, koji su se mogli uočiti u 2020.godini u vrijeme pandemije korona virusa, kada su mnogi koristili upravo Sjevernu Irsku za putovanje bez ograničenja prema Republici Irskoj te Velikoj Britaniji, zbog nepostojeće granice između obje zemlje.

Jezik i kultura Irske su prepoznatljivi po svojoj keltskoj povijesti. U Irskoj se do 16.stoljeća govorio gelski jezik. Od tada do danas broj govornika gelskog jezika se smanjuje te je Irska danas dvojezična zemlja. Govori se engleski, a gelski jezik zastupljen je u osnovnom školskom obrazovanju, te ga tečno priča oko 11% stanovništva, uglavnom starija Irska populacija.¹⁰ No i danas je gelski jezik u Irskoj preduvjet za upise na fakultete i stvaranje karijere u javnim zanimanjima.

Irska kultura je specifična, te se globalno razvila zbog velikih migracija Iraca po svijetu, gdje se i danas obilježavaju festivali poput Dana Svetog Patrika te Noći Vještica koji su dio irske kulture. Iako postoje mnogi jedinstveni aspekti irske kulture, ona dijeli značajne osobine s onima u Britaniji, drugim zemljama engleskog govornog područja, drugim pretežno katoličkim europskim zemljama i ostalim keltskim nacijama. Iz šire europske perspektive, mnogi aspekti irske kulture često su se nalazile na kontinentu, ali su izumrle negdje drugdje kad su kulturni biljezi počeli biti zapisivani i kodificirani u 1700-1800-ima.

Dokaz tome je da su svi plesovi poput jig , instrumenti poput gajdi , narodi koji govore keltski jezik , pa čak i pivari, već uvedeni u Irsku iz drugih dijelova Europe, a za nas su postali Irci jer su tamo preživjeli posljednji, te se Irska i danas naziva “Keltski tigar”. Manje poznato je da je jedna od Irskih strasti i kulture, utrka konja koja je poznata i danas u svijetu. Kao što je i prethodno naglašeno, Irska kultura je specifična te joj ne prijete lako izumiranje, obzirom da Irci uživaju u svojoj kulturi i nastoje je očuvati.

---

¹⁰ O'Neill Bill: The Great Book of Ireland: Interesting Stories, Irish History & Random Facts About Ireland: 1 (History & Fun Facts), 2019., str.62.

2.3.2. Manifestacijske znamenitosti i tradicije u Irskoj

Jedan od najznačajnijih i najvećih doprinosa gospodarstvu Republike Irske je turizam. S oko 11 milijuna ljudi koji su 2019. posjetili zemlju, te oko 1,8 puta samo od posjete stanovništva Irske. Dok je u vrijeme najveće krize današnjice Irsku u 2020. godini posjetilo oko 5 milijuna turista, čime možemo vidjeti da je Irski turizam jedan od faktora razvoja zemlje. Među najznačajnije turističke atrakcije Irske svakako ubrajamo manifestacije, koje su raznolike i održavaju se tokom cijele godine, dolaze u raznim oblicima, veličinama, odnosno od lokalnih sajмова, pa sve do velikih manifestacija kao što je Dan Svetog Patrika. Neke od najpoznatijih festivala Republike Irske su: Dan Svetog Patrika, pobjeda Williama 3. u bitci kod Boyna, Irski nacionalni muzički (tradicionalni) festival, Dublin Horse Show (utrke konja), Lisdoonvarna Matchmaking Festival, Noć vještica, Božićni adventi i slično.

Neke od tradicija Irske obilježavaju se drugačije od ostatka svijeta, no u Irskoj se i dalje tradicionalno svake godine obilježavaju, kao što je Božić. U Irskoj ima nekoliko lokalnih tradicija obilježavanja Božića, od kojih nisu sve povezane s kršćanstvom. Jedan od poznatijih običaja je tako zvani "Wewnboys", odnosno Dan Wrena koji se slavi 26. prosinca na dan Svetog Stjepana. Tradicija se sastoji u lovu na lažni ključ i stavljanju na ukrašeni stup. Tada gomila mummera ili slamnata slavi Wren, oblače se u maske, slamnata odijela i šarenu odjeću. Oni osnivaju glazbene bendove i paradiraju gradovima i selima, te se gužve nazivaju wrenboys. Proslava wrena smatra se da je potekla iz Keltske mitologije, jer je keltska mitologija smatrala da je wren simbol prošle godine, te se također povezuje i sa svećeničkim druidskim ritualima.

Najpoznatija i najveća manifestacija Irske je obilježavanje Dana Svetog Patrika, 17. ožujka kao nacionalnog praznika, koji se obilježava u čast Svetom Patriku više od tisuću godina. Pitate li Irce, ovo je najvažniji praznik na otoku, koji se iščekuje sa nestrpljenjem i za kojega se Irce pripremaju iz godine u godinu. Festival Svetog Patrika traje više od tjedan dana, te uključuje 17 povorki i proslavu Skyfesta. Na dan Svetog Patrika koji se obilježava tijekom korizme, irske obitelji tradicionalno odlaze u crkvu ujutro i slave popodne.

Korizmeni se dan prekida na jedan dan, te ljudi plešu, jedu tradicionalna irska jela pripremljena od slanine i kupusa, piju irsko pivo i slično. Tradicionalni simboli su zeleni list djeteline i zelena boja tokom toga dana koju možemo vidjeti gotovo na svakoj zgradi.

Organiziraju se razne povorke kroz grad, koje bi se mogle usporediti sa Riječkim fašnikom u Hrvatskoj. Ljudi se maskiraju u maskote kao što su Sveti Patrik, irski vilenjaci, razni kostimi sa šuširima na motive djeteline, Irske zastave te ostalih simbola Irske. Najveće povorke toga se dana održavaju u glavnom gradu Dublinu, kada su ulice i pubovi prepuni ljudi svih nacija. Do 1970.godine, irski je zakon zabranjivao ugostiteljskim objektima rad na Dan Svetog Patrika. Danas ovaj festival posjećuje preko milijun ljudi, te značajno doprinosi prihodima zemlje.

Slika 3. Obilježavanje Dana Svetog Patrika

Izvor: Irishtimes, Irishtimes.com (16.10.2021.)

3.GEOPROSTORNE ZNAČAJKE IRSKE KROZ REGIJE

Irska se tradicionalno podijelila na četiri glavne turističke regije: Munster, Ulster, Connaught i Leinster, odnosno Istok i središnja Irska, Sjeverozapad, Shannon i Jugozapad. No, gledamo li kroz povijest Irska se podijelila na 7 zasebnih turističkih regija: Sjeverozapadna Irska, Jugoistočna Irska, Zapadna Irska, Središnja Irska i Istočna obala, Shannon, Cork i Kerry, što možemo vidjeti iz slike koja slijedi(slika 4.).

Slika 4. Podjela Irske kroz regije

Izvor: Discovering Ireland, <https://www.discoveringireland.com/regions-of-ireland/> (16.10.2021.)

3.1. Središnja Irska i Istočna obala

Središnja Irska i Istočna obala čine jednu regiju. Sastoji se od teritorija 8 okruga: Kildare, Laois, Longford, Louth, Offaly, Meath, Westmeath and Wicklow. Ova regija je najvažnija i najznačajnija regija jer u nju ubrajamo glavni grad Dublin, kao dio tradicionalnog okruga Leinster, odnosno današnje središnje regije. Danas se Dublin uzima kao posebna regija, odnosno County (županija) Dublin. Uz Dublin, ostali poznatijih gradova središnje regije su: Athlone, Donegal, Tullamore, Mullingar, Longford, Waterford, Wexford, i ostali.

Grad Tramore je primorsko odredište ove regije, baš kao i Bray, koji je ujedno i festivalsko i karnevalsko odredište, koji svojim karakteristikama podsjeća na grad Rijeku.

U regiji je također razvijen i ribolov na rijekama i jezerima, a uređen je i jedan nacionalni park – Wicklow Mountains.

Najznačajnija industrija u središnjoj regiji je industrija treseta, te drvo-prerada. Drvno-prerađivačka industrija sada čini više od jedne trećine ukupnog prerađenog drveta proizvedenog u Irskoj. Druge jake industrije uključuju medicinu, zdravstvo, inženjerstvo i kemiju. Također ima i neke vrlo uspješne proizvođače hrane i pića.

3.1.1. Dublin

Dublin je glavni i najveći grad Irske, te ujedno i najvažniji grad još od srednjeg vijeka. Zbog blizine Britanije, bio je najvažniji grad u Irskoj tijekom Tudorskog osvajanja Irske i naknadnih britanskih invazija sve do nakon 1922. kada je osnovana Irska slobodna država¹¹. Nalazi se na istočnoj obali uz široku dolinu rijeke Liffey, tri kilometra od točke u kojoj se ulijeva u Irsko more. Danas je Dublin ekonomsko, administrativno i kulturno središte cijelog Irskog otoka, te ima jednu od najvećih stopa rasta među glavnim gradovima Europe.

---

¹¹ Gerard - Sharp, L. I Perry, T.: Irska: vodič koji de vam pokazati ono o čemu drugi samo govore, Profil international, Zagreb (2007.), str.147.

Svoja sjedišta u Dublinu danas imaju neke od najpoznatijih svjetskim kompanija, kao što su Amazon, EBay, Google, Microsoft i ostali.

Godine 2010. Dublin je dobio titulu UNESCO-ov Grad književnosti, jer mnogi poznati pisci poput Jamesa Joycea i Samuela Becketta dolaze iz Dublina. Dublinska regija, srce je Irskog gospodarstva.¹²

Površina regije Dublin je 922 četvorna kilometra, sa 1.345.402 stanovnika iz 2016.godine., Dublin možemo podijeliti na tri područja: Jugoistočni Dublin, Jugozapadni Dublin i Sjeverno od rijeke Liffey.

Jugoistočni Dublin ili kako ga se danas naziva, “moderni dio grada” najpopularnije je i najotmjenije područje Dublina. Ovaj dio grada nekada je bio nerazvijeni dio grada sve dok ga nije utemeljilo Sveučilište Trinity 1592.godine. U ovom dijelu grada izgrađene su građevine još u 18.stoljeću koje su i danas turistička atrakcija među turistima, kao što su: stara knjižnica Sveučilišta Trinity, Leinster House, zgrada Irske banke i slično.

Glavna turistička atrakcija Sveučilišta Trinity je duga dvorana u kojoj se čuva 200000 starih knjiga te je duga 64 metra, te Book of Kells, odnosno najukrašeniji irski srednjovjekovni rukopis koji sadržaiu 4 evanđelja na latinskom jeziku. Značaj ovom sveučilištu daje i Elizabeta I. koja ga je 1592.godine osnovala uručenjem povelje.

Također, tu su studirali mnogi dramatičari kao što su: Oliver Goldsmith i Samuel Beckett te politički pisac Edmund Burke. Ustrojen je prema uzoru na sveučilišta u Oxfordu i Cambridgeu.

Neke od turističkih atrakcija ovom dijela Dublina su i St. Stephen's Green park, u kojemu se tokom ljetnih mjeseci odvijaju mnogobrojini koncerti i zabavni programi. Osim za turiste, ovaj park je okupljalište mnogih stanovnika ovog grada, kao jedan od najvećih i najljepših parkova Dublina.¹³

---

¹² Hollowell T.: The Everything Travel Guide to Ireland: From Dublin to Galway and Cork to Donegal - a complete guide to the Emerald, 2010., str.124.

¹³ Sharp Gerard ,L. I Perry, T.: Irska: vodič koji de vam pokazati ono o čemu drugi samo govore, Profil international, Zagreb (2007.), str.156

Sjevernom stranom parka dominira hotel Shelbourne, omiljeno mjesto za ispijanje poslijepodnevnog čaja za turiste. Leinster House služi kao sjedište Irskog parlamenta od 1922.godine. Najotmjenija i najpopularnija trgovačka ulica Dublina je Grafton Street, u kojoj su razni tradicionalni pubovi, vrhunske i cijenjene draguljarnice i otmjene robne kuće.

Jugozapadni Dublin prepoznatljiv je po brojnim trgovinama i pubovima. U ovom se dijelu grada nalazi i poznati Dublinski dvorac, koji je jedan od najznačajnijih dvoraca Irske povijesti, izgrađen u 18.stoljeću. U dvorcu se nalazi poznati salon s lusterima od Waterfordskog kristala, te brojne druge otmjene prostorije¹⁴. Jedna od poznatijih turističkih atrakcija ovog područja je katedrala Svetog Patrika, posvećena zaštitniku Irske Svetom Patriku. Katedrala je mjesto za brojne javne irske nacionalne obrede i ceremonije. Katedrala je poznata po knjižnici koja se nalazi iza katedrale koja sadrži vrijednu zbirku knjiga koje se i danas koriste za izvornu namjenu, a trenutno ima oko 25000 svezaka iz razdoblja prije 18.stoljeća.

Ovaj je dio grada prepoznatljiv po noćnom životu, odnosno po uličnim zabavama te zabavama po mnogobrojnim pubovima, od kojih je najpoznatiji The Temple Bar, koji se nalazi u tako zvanj "kulturnoj četvrti", koja je tokom dana središte brojnih kulturnih institucija poput fotografskih centara, umjetničkih škola, škola glume, kazališta i slično, dok je u večernjim satima središte noćnog života.

Jedna od prepoznatljivosti ovog dijela grada, te najposjećenija zgrada Irske je Guinness pivovara, koja od otvorenja 2000.godine broji više od 20 milijuna posjetitelja.

Pivovara pokriva sedam katova koji okružuju stakleni atrij u obliku pinte Guinnessa. U prizemlju su predstavljena četiri sastojka piva (voda, ječam, hmelj i kvasac) i osnivač pivovare Arthur Guinness. Ostali katovi prikazuju povijest Guinnessovog oglašavanja i uključuju interaktivnu izložbu o odgovornom pijenju. Na sedmom katu nalazi se Gravity Bar s pogledom na Dublin i gdje posjetitelji mogu isprobati pivo Guinnessa uključenog u cijenu ulaska.

---

¹⁴ Turistička zajednica Irske, Tourism Ireland, www.tourismireland.com

Posljednji podatci o posjetiteljima Guinness pivovare za 2019. godinu pokazuju da je 1.732.528 ljudi posjetilo atrakciju, a to je bilo samo 2.528 ili 0,15% više od brojke iz 2018. godine od 1,7 milijuna.

Slika 5. Guinness Storehouse (pivovara)

Izvor: GuinnessStorehouse, <https://www.guinness-storehouse.com/en> (22.10.2021.)

Područje sjeverno od rijeke Liffey

Ovaj dio Dublina posljednji se razvio i to u 18. stoljeću te se tu nalazi impresivna ulica O'Connell Street u kojoj se nalazi mnoštvo kipova i spomenika.

Katedrala sv. Marije predstavlja glavnu katoličku crkvu izgrađenu oko 1825.g. te se iznad oltara nalazi reljef na kojem se može vidjeti Uzašašće. Tu se nalazi i Vrt sjećanja, maleni park, koji je posvećen svima koji su pali u borbi za slobodu Irske. Posebno zanimljiva je Dublinska igla, elegantni šiljasti toranj od čelika visine 121 metara. Prvi dio strukture, postavljen je 18. prosinca 2002. Još 20 m dodano je 21. siječnja 2003. godine. Igla ima promjer od 3 metra te se postepeno sužava do samo 15 cm promjera na vrhu. Cijela struktura teži 126 tona.

Pogledamo li statističke podatke Dublina, 2019.godine Dublin je ostvario profit od oko 2,2 milijarde eura od 6.6 milijuna inozemnih turista. Od čega su barem dvije trećine inozemnih turista u zemlji ostvarile minimalno jedno noćenje u glavnom gradu. Dok se zarada neznatno povećala (+2%) 1 984 milijuna eura u odnosu na 2016.godinu, Dublinski udio rashoda inozemnih turista u Irsku pao je sa 43% u 2016. na 39% u 2017.godini.

Dublin, kao regija s najvećom zaradom, ostvarila je 38% svojih prihoda iz kontinentalne Europe, 30% iz Sjeverne Amerike u 2017, dok su Britanija i ostatak svijeta činili po 16% prihoda regije.¹⁵ Grad i županija Dublin imala je najveći prosječni raspoloživi prihod po osobi u 2018. godini. S 24.969 eura to je bilo 17,4% više od državnog prosjeka od 21.270 eura i otprilike 5,7% više od broja iz 2017. godine od 23.621 eura. Državni prosjek za 2017. iznosio je 20.578 eura, čime je Dublin sa 23.621 eura bio 14,8% veći od prosjeka.

Najčešći razlozi inozemnih posjeta Dublina su: 61% izletnika, 22% posjete obitelji i prijateljima i 13% poslovnih dolazaka, prema podacima iz 2019.godine.¹⁶

3.2. Sjeverozapadna regija Irske

U Sjeverozapadnoj Irskoj nalaze se županije: Cavan, Donegal, Leitrim, Monaghan, Mayo, Roscommon i Sligo. Krajolik Sjeverozapadne regije Irske kreće se od divlje atlantske obale do blagih potoka, močvara bogatih florom, te rijeka i jezera prepunih ribom. Ova se regija naziva i najzelenijom regijom zelenog otoka.¹⁷ To je najsjeverniji dio sjeverozapadne regije Irske. Susjedan je s područjem Sjeverne Irske u Ujedinjenom Kraljevstvu, a nalazi se i na zapadu Irske. Sjeverozapad sa sjevernoatlantskom obalom ima krševitu kopnenu i planinsku površinu.

---

¹⁵ Eurostat, ec.europa.eu

¹⁶ Statistički podatci Irske, Failte Ireland, www.failteireland.ie

¹⁷ Hollowell T.: The Everything Travel Guide to Ireland: From Dublin to Galway and Cork to Donegal - a complete guide to the Emerald, 2010.,str. 78.

Sjeverozapadna Irska iznimno je dobro pozicionirana kao središte za ulaganja za poslovne i globalne tvrtke koje žele uspostaviti pristup prema tržištu Velike Britanije i ostatku Europske Unije. Regija je poznata po svom bogatom turizmu, kulturi i ponudi naslijeđa, s utvrđenom reputacijom kao uvjerljiva investicijska ponuda.

Savršeno je mjesto za ulaganja i rast poduzeća. Nudeći značajne troškovne prednosti u usporedbi s ostatkom Irske, Velikom Britanijom i većinom zapadne Europe. Regija ima izvrsne sportske sadržaje s nekim od najboljih irskih golf terena, uz izvrsna mjesta za aktivan odmor i turizam, za ribolov, jahanje, planinarenje, brdski biciklizam, riječna i morska krstarenja, poznate plaže za surfanje.

Prema podacima Eurostata za 2016., regija je imala BDP od 11,399 milijardi eura i BDP po stanovniku od 21 885 eura, što je najniži BDP po stanovniku u zemlji. Ovi podaci za 2016. uključivali su županiju Louth. Irska financijska kriza 2008. imala je razoran utjecaj na pogranično područje. Iako gospodarska aktivnost stalno raste, ona je i dalje znatno ispod razine ostalih regija. Gledamo li turističke podatke ove regije, 2019. godine ostvarena je posjećenost od 3,2 milijuna inozemnih turista, od čega je najposjećeniji grad Galway kao glavno turističko središte ove regije.

Kao najznačajnije županije Sjeverozapadne regije izdvajaju se Cavan i Donegal dok je turistički najposjećeniji grad Galway, njihove turističke atrakcije i turistički značaj za ovo regiju pobliže ćemo opisati kroz tekst u nastavku.

Županija Cavan, dobila je naziv po istoimenom gradu Cavan, koji se smjestio na 123km udaljenosti od glavnom grada Dublina, te 142 km od Belfasta. Grad Cavan savršeno je mjesto za istraživanje irskih skrivenih područja kao i drevnog istoka Irske. Grad je bogat poviješću. Neke od poznatih turističkih atrakcija Cavana su zgrada gradske vijećnice i romokatoličke katedrale. Gradska vijećnica izgrađena je 1909. godine i bila je prva Cavanova filmska kuća, dok je Katedrala SS Patricka i Feidhlina dovršena je 1942. godine, sa tornjem od 68 metara i bočnim kupolama, golema unutrašnjost stilizirana je kao bazilika s različitim bojama mramora i finim primjerima crkvene umjetnosti.

Poznate su i turističke atrakcije poput doživljaja rovova Prvog svjetskog rata, dvorac Enniskillen, park Cavan Burren i slično. Cavan ima konjički klub svjetske klase, odnosno najveći je domaćin nacionalnih i međunarodnih natjecanja u skokovima u Europi.

Cavan ima dobro razvijen aktivni turizam, šetačke ture duž Cavan Burren parka sa četiri šetačke staze, te 26km duga šetačka tura duž obale Cavan. Biciklističke ture duge preko 12 km koja povezuje park šumu Killzkeen sa selom Killeshandra. Svake se godine u svibnju održava i Cavan šetački festival. Jahačke ture, ribolov, kanuing te golf tereni također su jedna od turističkih atrakcija grada Cavana.

Grad Donegal je dio istoimene županije Donegal, koji se proteže duž krševite obale kojom dominiraju visoke litice sa stjenovitim rtovima te puste obale. Donegal je jedno od najudaljenijih područja Irske te se ponosi s najvećim brojem govornika gelskog jezika u zemlji¹⁸. U Donegalu su najpoznatije dvije turističke atrakcije; Gorje Derryveagh i Poluotok Inishowen.

U gorju Derryveagh nalazi se planina Errigal s vrhom od 751 m čime planina privlači brojne turiste i iskusne planinare. U gorju se nalazi i nacionalni park Glenveagh na gotovo 16500 hektara zemlje. U parku se nalazi i najveće krdo običnih jelena u zemlji koji su zaštićeni.

Na obalama jezera Veagh nalazi se i dvorac Glenveagh te posjetitelji s vodičem mogu razgledati raskošnu unutrašnjost dvorca ili uživati u šetnjama po uređenim perivojima i šumama. U gorju se nalazi i Glebe House s Galerijom, kuća slikara Dereka Hilla koji je bio strastveni kolekcionar.

U kući se mogu vidjeti zidne tapete Williamsa Morrisa, te islamska keramika. U galeriji se nalaze i djela Picassa, Renoira te Jacka B. Yeatsa.

Poluotok Inishowen najveći od sjevernih poluotoka Donegala. Područje je bogato ranokršćanskim ruševinama te strateškim dvorcima i utverdama. Poluotok se može obići autobusom ili se upustiti u cjelodnevnu pustolovinu obilaska otoka. Na poluotoku se nalazi Rt Malin, najsjevernija točka Irske. Najviša točka rta je Banba's Crown te se tu nalazi toranj za nadziranje utovara i istovara brodova. Greencastel je kupalište i ribarska luka koja je dobila ime po ruševinama dvorca koji se smjestio odmah pokraj grada. Buncrana je grad koji ima 534 km duge pješčane plaže te se ponosi s dva dvorca: Buncrana i O' Doherty.

---

¹⁸ Hollowell T.: The Everything Travel Guide to Ireland: From Dublin to Galway and Cork to Donegal - a complete guide to the Emerald, 2010, str.81

Na poluotoku se može naći i rt Dunree, a posebno je popularna utvrda Dunree koja gleda na jezero Lough Swilly. Rosses je stjenoviti rt s više od 1000 jezera te se smatra jednim od najočuvanijih dijelova Donegala.

Glavno ribolovno središte Dungloe prometno je središte rta. Jezero Derg je popularno hodočasničko mjesto te ga ljudi posjećuju još od 1150.g. kada je sv. Patrik proveo 40 dana na jednom od jezerskih otoka gdje je se molio za oslobođenje Irske od zlih duhova. Središte katolika je otok Station. Religijski kompleks s bazilikom, hosteli za hodočasnike izgrađeni su 1921.g. te zauzimaju površinu cijelog otoka. Sezona hodočašća traje od lipnja pa sve do sredine kolovoza te hodočasnici na otoku ostaju tri dana. Hodočasnici u čast sv. Patrika poste te imaju pravo na samo jedan obrok dnevno koji se sastoji od suhog kruha i crnog čaja.

Galway je lučki grad, smješten na zapadnoj obali Irske. Smjestio se na rijeci Corrib između Lough Corriba i zaljeva Galway, te je šesti najnaseljeniji grad na otoku Irskoj i četvrti po broju stanovnika.

Grad Galway studentsko je, kulturno i turističko središte, ugošćuje brojne festivale, proslave i događaje, uključujući Galway Arts Festival. Godine 2018. Galway je proglašen europskom gastronomskom regijom, a 2020.godine bio je Europska prijestolnica kulture, kao i grad Rijeka u Hrvatskoj.

Galway je 2014. godine službeno proglašen UNESCO-ovim gradom filma. Agencija Lonely Planet 2020. Galway je proglasila četvrtim najboljim gradom na svijetu za posjetu turista. Oko 2,5 milijuna ljudi posjetilo je Galway 2018. godine, što ga čini drugom najpopularnijom destinacijom nakon Dublina¹⁹. Središte grada je Eyre Square, obnovljeni je trg koji gleda na šetalište i park duž kojeg su veličanstvene građevine, uglavnom iz 19. stoljeća.

Zapadno od trga nalazi se Browne Dorway, dovratak izgrađen u 17. stoljeću, a sami centar gleda na park koji je suvremeno trgovačko mjesto uklopljeno između starih zidina. Do "Latinske četvrti" vodi glavna ulica s Eyre Squarea, gdje se nalazi dvorac Lynch's najljepša gradska kuća, nekoć pripadala obitelji Lynch, jednoj od 14 plemićkih obitelji²⁰.

---

¹⁹ Turistička zajednica Irske, Tourism Ireland, www.tourismireland.com

²⁰ Ibid

Danas je to banka. Također, sporednom ulicom može se doći do crkve sv. Nikole. Quay Street je ulica prepuna restorana i živahnih pubova među kojima se ističe Quays.

Na sjeveru Galwaya nalazi se crka sv. Nikol, a od tud se pruža pogled na Wood Quay odakle kreću krstarenja po jezeru Corrib. Zapadno od Wood Quaya nalazi se Nacionalno Galwaysko sveučilište s velikim kampusom.

Na mjestu gdje se rijeka Corrib širi izgrađen je Španjolski luk, mjesto na kojem su španjolski trgovci istovarivali teret iz svojih brodova. Dalje iza Španjolskog luka na zapadu nalazi se Claddagh, zajednica kojom su jako dugo vladali kraljevi, za koji se veže jedna zanimljivost, a to je tradicionalno prenošenje prstenja s majke na kćer. Područje koje se ističe u okolici Galwaya jest Galwaysko morsko kupalište Salthill koje je i popularno šetalište među turistima ali i stanovnicima.

3.3. Regija Shannon

Regija Shannon pruža se uz istoimenu i najveću rijeku Irske Shannon. U regiji su se smjestile dvije županije: županija Clare, Limerick i Tipperary. Limerick je glavni grad ove regije²¹. Regija je upečatljiva i po svom krajoliku koji se mijenja od brežuljkastih površina koji se mogu obrađivati pa sve do područja s neplodnim vapnencem i močvarnim tлом. Tu se nalaze srednjovjekovne utvrde te gradići zanimljive prošlosti. Cijela regija se može pohvaliti zanimljivom i živom glazbenom scenom. U ovoj regiji nalazi se i međunarodno poznata zračna luka Shannon. Regija Shannon iznimno je popularno turističko odredište, ne samo za inozemne posjetitelje, već i za ljude koji žive diljem Irske, s istaknutim znamenitostima koje uključuju rijeku Shannon, dvorac Bunratty i pučki park, dvorac Knappogue, dvorac kralja Ivana, jedinstveni kraški krajolik nacionalnog parka Burrena i Divljeg atlantskog puta(Wild Atlantic Way). Regija nudi izvrsne mogućnosti aktivnosti od golfa i ribolova svjetske klase do jahanja, hodanja, biciklizma i vodenih sportova.

---

²¹ Hollowell T.: The Everything Travel Guide to Ireland: From Dublin to Galway and Cork to Donegal - a complete guide to the Emerald, 2010, str.88

Glavni gospodarski pokretači su slobodna zona Shannon, zračna luka Shannon, lučka tvrtna Shannon Foynes, turizam, nacionalni tehnološki park i velike obrazovne institucije poput Sveučilišta u Limericku, Tehnološkog instituta Limerick, te Instituta za tehnologiju, Tralee.

Clare je sjeverozapadno od rijeke Shannon ukupne površine 3.450 četvornih kilometara, sedma po veličini od 32 tradicionalne županije u Irskoj i 19. po broju stanovnika. Graniči s dvije županije u Munsteru i jednom u Connachtu: okrugom Limerick na jugu, županijom Tipperary na istoku i županijom Galway na sjeveru.

Dio županije Clare je Burren, jedinstveno krško područje koje sadrži rijetko cvijeće i faunu. Na zapadnom rubu rijeke Burren, okrenute prema Atlantskom oceanu, nalaze se klifovi Mohera, kao najpoznatija i turistički najposjećenija turistička atrakcija ove županije, ali i regije. Klifovi Mohera s posjećenošću preko 1.5 milijuna turista godišnje. Klifovi Mohera jedni su on najljepših primjera klifovite obale na svijet. (slika 6.)

Slika 6. Klifovi Mohera

Izvor: Vlastiti izvor autor (22.10.2021.)

Clare je jedno od povijesno najbogatijih mjesta u Irskoj, od tradicionalne Irske glazbe, plesa pa sve do povijesnih nalazišta. U okrugu se nalazi najstariji poznati dokaz ljudske aktivnosti u Irskoj. Patela medvjeda, koja je pronađena u špilji Alice i Gwendoline, u blizini kuće Edenvale, Clarecastle. Kost ima brojne linearno izrezane oznake, a datirana je oko 10.500 godina prije Krista, iz doba paleolitika. Na području Clare postojala je neolitska civilizacija-ime naroda nije poznato, ali su pretpovijesni narodi ostavili dokaze u obliku drevnih dolmena; jednokomorne megalitske grobnice.

Limerick je treći grad po veličini u Irskoj koji su utemeljili Vikinzi. Grad se naziva i Irskom ravnicom, jer se uglavnom sastoji od plodne vapnenačke ravnice.

Županiju ne čini samo ravnica, njenu topografiju okružuje planina Slieve Felimi na sjeveroistoku, Galteji na jugoistoku, planine Ballyhoura na jugu te planine Mullaghareirk na jugozapadu i zapadu. Istočni dio županije dio je Zlatne doline, poznate po mliječnim proizvodima. U županiji se mogu pronaći i vulkanske stijene na brojnim područjima.²²

Od znamenitosti u Limericku mogu se vidjeti: dvorac kralja Johna , katedrala Sv. Marije(najstarija građevina u gradu), Hunt Museum (muzej s najbolje sačuvanom zbirkom antikviteta u Irskoj), muzej Limericka koji govori o povijesti i tradiciji grada. Killaloe je najrazvijenija turistička jezerska luka te je središte jedriličarstva. Grad je rodno mjesto Briana Borua (kralja Irske) te se nalazi u blizini mjesta na kojem rijeka Shannon istječe iz jezera Derg. U njemu se mogu naći mnoge povijesne znamenitosti. Jedna od njih je katedrala sv. Flannana koja je izgrađena 1182.g. te se u crkvi nalazi neobični, drevni kamen Ogham koji je poznat po uklesanim natpisima na najranijem irskom pismu Ogham koje potječe iz 3.st. Popularan je i Memorijalni centar Brian Boru u kojem je postavljena izložba posvećena rijeci Shannon i jezeru Dergu.

---

²² O'Neill Bill: The Great Book of Ireland: Interesting Stories, Irish History & Random Facts About Ireland: 1 (History & Fun Facts), 2019., str 226.

3.4. Jugozapadna regija

Jugozapadna regija Irske sastoji se od teritorija glavnog grada regije Corca, te županije Cork i Kerry. Prostire se na 12 161 km², što je 16% ukupne površine države, sa 689 750 stanovnika prema popisu iz 2016.godine. Jugozapadna regija ima blagu klimu i slikovit okoliš, koji uključuje značajke kao što su MacGillycuddy's Reeks (najviši planinski lanac u Irskoj), poluotok Dingle, Mizen Head i poluotok Iveragh, uz brojne male otoke.

Gospodarstvo regije sastoji se od niza multinacionalnih tvrtki specijaliziranih za područja poput elektronike i lijekova. Prehrambena industrija također čini važan sektor u regionalnom gospodarstvu. Uz Dublin ovo je turistički najposjećenija regija Irske.

U novije se vrijeme u Jugozapadnoj regiji razvijaju oblici ekoturizma, kao što je promatranje ptica te promatranje kolonija kitova i dupina.²³

Zbog otvorenosti prema Atlanskom oceanu, na pješčanim se plažama prakticira i daskanje. Jugozapadna regija, Cork i Kerry bio je drugi po visini zarade od 963 milijuna eura u 2017.godini, što je povećanje prihoda od 13%, pri porastu broja turista na 2,4 milijuna. Regija je privukla 20% udjela rashoda u zemlji.

Cork je drugi najveći grad u Republici Irskoj, a treći na otoku. Središte grada je otok, smješten između dva kanala rijeke Lee koji se sastaju nizvodno na istočnom kraju središta grada, gdje pristaništa uz rijeku vode prema Lough Mahonu i luci Cork, jednoj od najvećih prirodnih luka u svijetu. ²⁴Ovaj dio Irske prepun je zaljeva koji se nalaze uz obale Atlanskog oceana i uz mala ribarska sela. Cork privlači svoje posjetitelje mirnim selima i životopisnim gradovima, no bez obzira na veliku turističku posjećenost uspijeva sačuvati autentičnost kulture i specifičan karakter. Patrick's Street, glavna ulica grada koja je preuređena sredinom 2000-te godine, poznata je po arhitekturi zgrada duž rute prilagođene pješacima i glavna je trgovačka ulica. Na njegovom sjevernom kraju nalazi se znameniti kip oca Mateja. Razlog njegova zakrivljenog oblika je taj što je izvorno bio kanal rijeke Lee koji je izgrađen na lukovima.

---

²³ Curić,Z.; Glamuzina, N.; Opačić V.T.: Geografija turizma,2013., Str.209

²⁴ Ibid str. 211

Najpoznatija građevina Corka je crkveni toranj Shandon, koji se nalazi na sjevernoj strani grada, te se smatra simbolom grada. Sjeverna i istočna strana okrenute su crvenim pješčenjakom (vrsta stijene sastavljene od zrnaca pijeska), a zapadna i južna strana su obložene pretežnim kamenom u regiji, bijelim vapnencem. Na vrhu se nalazi vjetrokaz u obliku jedanaest stopa visokog lososa. Još jedno mjesto u Shandonu je Skiddyjeva Almshouse, sagrađena u 18. stoljeću kako bi pružila dom najsiromašnijima u gradu.

Ostale turističke atrakcije u gradu su: Elizabeth Fort, Cork Opera House, Park Fitzgerald, zapadno od grada, University College Cork, kroz koji teče rijeka Lee te English Market (engleska tržnica), čije porijeklo ima tragove još u 1610., današnja zgrada je iz 1786. godine. Jedna od turističkih atrakcija Corka je i Fota Wildlife Park (Zoo), sa posjećenosti u 2019. preko pola milijuna. Sve do travnja 2009., u Corku je radila poznata pivovara Beamish and Crawford, dio njezinih marki nastavio se proizvoditi u pivovari Murphy's Irish Stout, koja je u sastavu Heineken grupacije i prvenstveno proizvodi Heineken pivo za Irsko tržište. Grad Cork je u srce industrije juga Irske.²⁵ Glavne gospodarske grane su; farmaceutska industrija, pogoni američke tvrtke Pfizer Inc i švicarske tvrtke Novartis. Najpoznatiji proizvod koji dolazi iz današnjeg Corka je Viagra. U Corku se nalazi europsko i sjedište kompanije Apple gdje se sklapaju računala i ostali proizvodi tvrtke namijenjeni europskom tržištu, u Corku je i europski call centar i servis.

Cork je 2020. posjetilo oko 1.6 milijuna inozemnih turista, čime je treći po posjećenosti gradova u Irskoj, odmah nakon Dublina i Galwaya. Uz Cork u ovom dijelu Irske, poznat je i Kerry, koji slovi kao najljubaznija regija Irske sa najljepšim krajolicima. U ovom kraju avanturistima se nude mnoge aktivnosti kao što su: jahanje, vožnja bicikla, pješčenje. Kao regija na krajnjem dijelu Irske, Kerryjeva kultura bila je manje osjetljiva na vanjske utjecaje i očuvala je irski jezik, kao i irsku tradicionalnu glazbu, pjesmu i ples. Područje Sliabh Luachra na sjeveroistoku Kerryja, koje graniči s Limerickom i Corkom, poznato je po tradicionalnoj glazbi, plesu i pjesmi, posebno po polkama i irskom stepu i folkloru.

---

²⁵ O'Neill Bill: The Great Book of Ireland: Interesting Stories, Irish History & Random Facts About Ireland: 1 (History & Fun Facts), 2019, str 48

4. ANALIZA GEOPROSTORNIH ELEMENATA U RAZVOJU TURIZMA IRSKE

Uzmemo li u obzir sve gospodarske sektore Republike Irske, sektor turizma je najvažniji sektor sa najbržom stopom rasta u Irskoj u posljednjih nekoliko godina. Prema podacima o turističkom prometu, Irska spada među najposjećenije zemlje Europe, no prihodi od turizma relativno su mali. Posjećuju je pretežno turisti čiji su predci bili podrijetlom Irci, stoga su posjeti više emotivnog karaktera, nego zbog zadovoljstva nekih rekreativnih ili kulturnih potreba. Potrošnja je tako relativno mala, jer je boravak ovih turista kratak.²⁶

Prema prethodno navedenim podacima rekli bi smo da turizam Irske nije u tolikom razvitku, no uzmemo li kao usporedbu ne tako davnu 2016.godinu, kada je službena stranica zadužena za marketing i turističke podatke Irske, Tourism Ireland objavila podatke da je 2016. bila rekordna godina sa 8,7 milijuna turista možemo vidjeti značajan porast nakon velike ekonomske i turističke krize iz 2007.godine, ali i podataka iz literature iz davne 2004.godine. Svi podatci ukazuju samo na rast i razvoj turizma Irske, bez obzira na ne tako velike mogućnosti u razvoju turizma, obzirom da Irska uglavnom nudi pasivni oblik turizma, a turisti sve više potražuju aktivni turizam i nove avanture. Iako je u prvom planu razvoja turizma i dalje zelenilo, odnosno priroda zemlje i njene geoprostorne turističke atrakcije sve više možemo vidjeti i razvoj nekih novih oblika turizma kao što je geološki turizam, agro-eko turizam, ski turizam ali i ostali aktivni načini turizma.

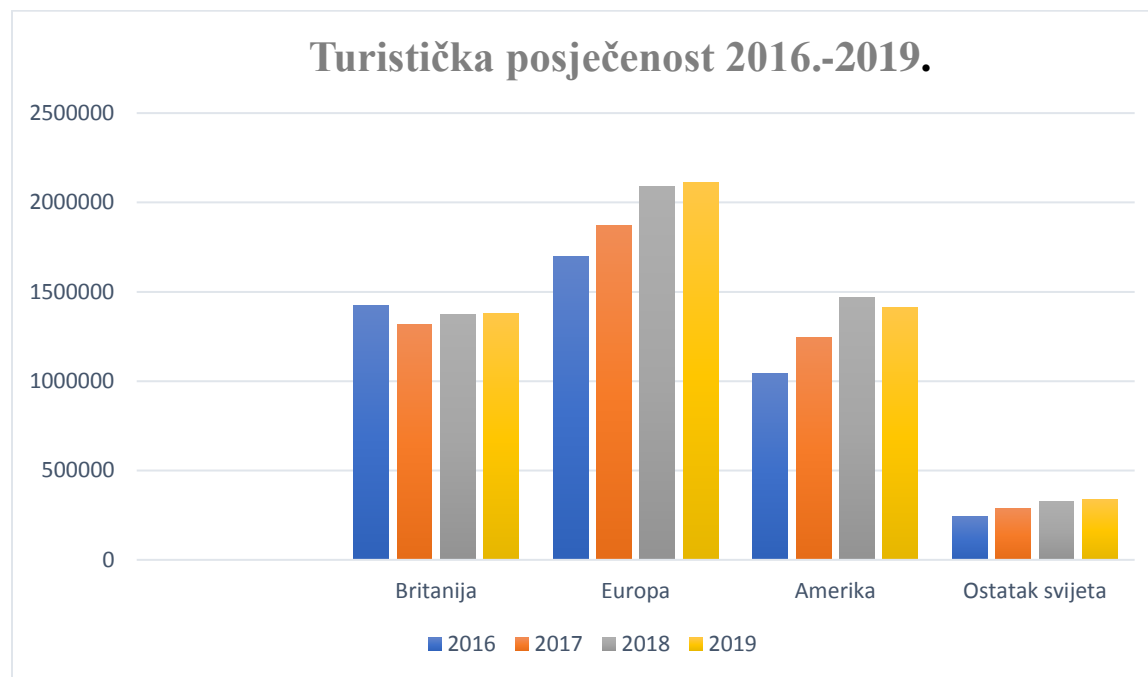
Prema posljednjim podacima iz 2019.godine možemo vidjeti najnovije podatke, kada je zemlju posjetilo rekordnih 11,3 milijuna turista, od čega je 5,7 milijuna inozemnog stanovništva. U najvećem broju 2019.godine turisti su bili iz Velike Britanije (42%), Amerike (15%), Njemačke (7%) te Francuske (5%), pri čemu vidimo da je udio Britanskih turista daleko najveći, no prema podacima iz prethodnih godina možemo vidjeti i porast broja stranih turista, koji dolaze u potrazi kako za pasivnim tako i za aktivnim turizmom.

---

²⁶ Bilen, M; Bučar, K. (2004.): Osnove turističke geografije, Mikrorad, Zagreb, str.137

Strani turisti su kroz godine postali sve veći potrošači u turizmu, dok je udio Britanskih potrošača u padu. Podatke možemo vidjeti iz grafičkog prikaza i tablica koje slijede u nastavku.

Grafikon 1. Broj turističke posjećenosti od 2016. do 2019. godine

Izvor: Vlastita obrada autora (27.10.2021.)

Tablica 1. Potrošnja turista od 2016. do 2019. godine

	2016.	2017.	2018.	2019.
Britanija	1,109.8	1,046.5	1,024.8	1,022.1
Europa	1,657.5	1,763.0	1,845.8	1,853.6
Amerika	1,337.4	1,525.5	1,746.7	1,754.8
Ostali	533.3	588.9	599.9	592.5

Izvor: KeyTourismFacts, <https://www.failteireland.ie/FailteIreland/media/WebsiteStructure/> (27.10.2021.)

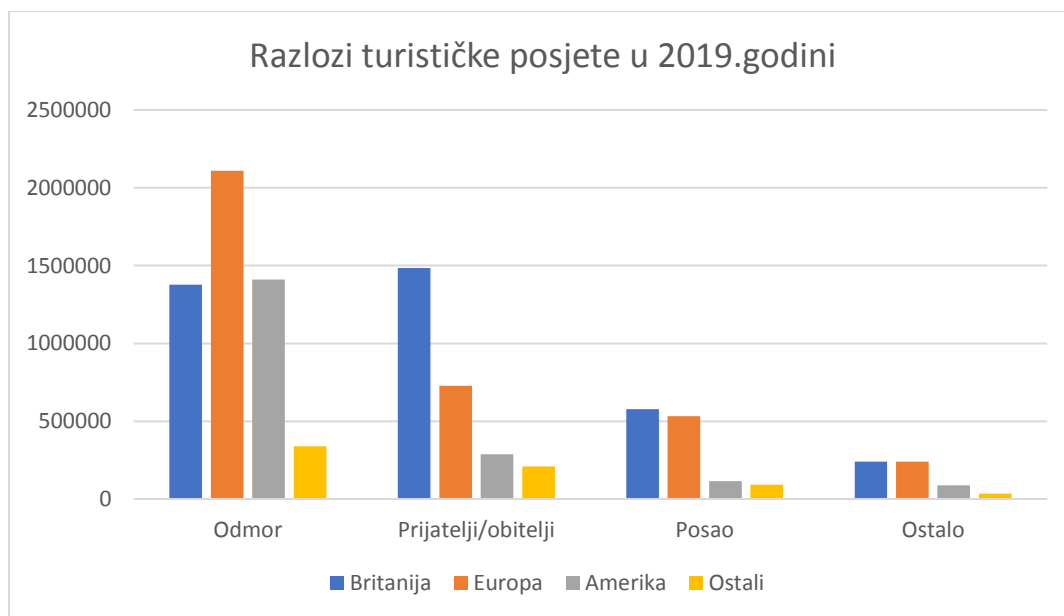
Najveći broj turista posjećuje Irsku radi odmora, odnosno upoznavanja sa kulturom, obilaska najpoznatijih turistička atrakcija, te u posjetu obitelji i prijateljima. Sve veći broj turista odnosi se i na poslovne posjete, kao i na aktivni odmor (jahanje, pecanje, golf, penjanje i hodanje, biciklizam te posjete festivalima).

Tablica 2. Razlozi posjete u 2019. godini

	Britanija	Europa	Amerika	Ostali
Odmor	1378000	2109000	1411000	339000
Prijatelji/obitelji	1484000	727000	288000	210000
Posao	577000	532000	115000	92000
Ostalo	240000	240000	88000	34000

Izvor: KeyTourismFacts, <https://www.failteireland.ie/FailteIreland> (27.10.2021.)

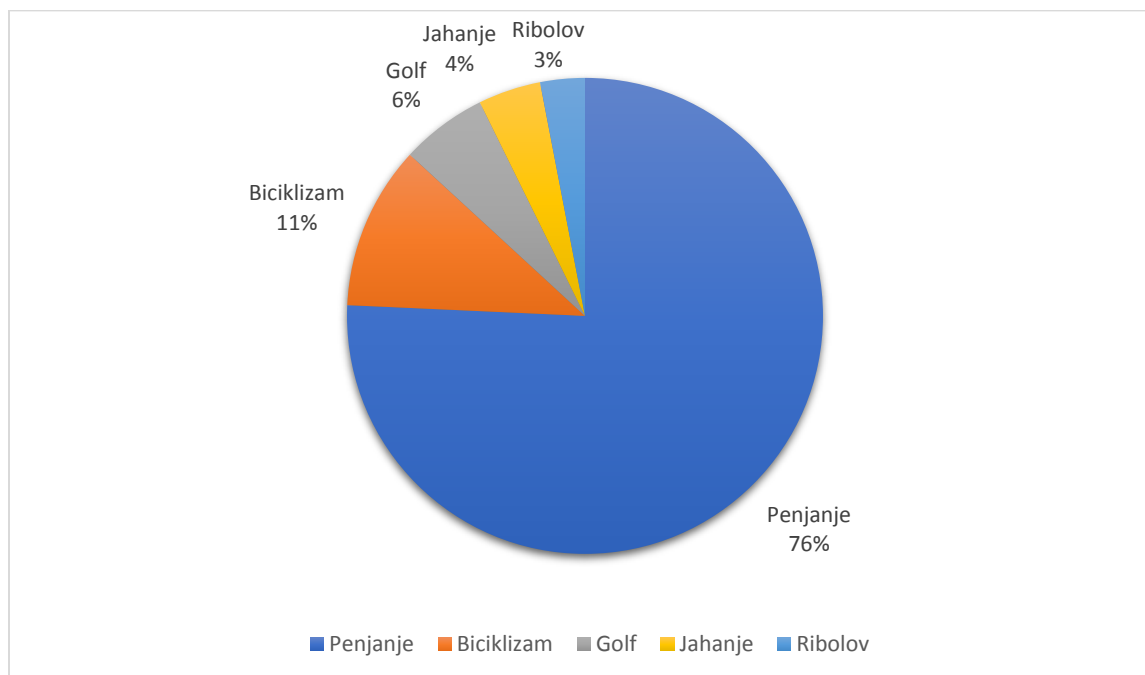
Grafikon 2. Razlog turističke posjete u 2019. godini

Izvor: KeyTourismFacts, <https://www.failteireland.ie/FailteIreland/media/WebsiteStructure> (27.10.2021.)

Iako Irska razvija svoj turizam uglavnom kroz pasivan turizam, možemo vidjeti kroz podatke prikazane u tablicama i grafikonima da se potražnjom turista, avanturista sve više ulaže u aktivni turizam.

Grafikon 3. Aktivni načini odmora u 2019.godini

Izvor: Vlastita obrada autor (27.10.2021.)

Osim sve veće potražnje i razvoja turizma i gospodarstva, Irska je zemlja u koju dolazi sve veći broj stanovništva u potrazi za boljim životom, odnosno sve je veća potražnja za smještajem i poslovima. Mnogobrojni narodi iz Europe sele u Irsku, kao što su: Bugarska, Poljska, Italija, Litva, Latvija, Španjolska, ali i Hrvatska.

Iz razloga velike potražnje za boljim životom u Irskoj se gradi sve veći broj stambenih zgrada u velikim gradovima, ali i u onim manje poznatim, te u selima, a gospodarstvo iz godine u godinu raste, kao i turizam dodatnom promocijom doseljeništva.

4.1. Migracije Hrvata u Irsku

Ulaskom Hrvatske u Europsku Uniju 2013. godine dolazi do širenja tržišta rada unutar Europe. Kao najpopularnija destinacija u koju se Hrvati iseljavaju se u medijima navodi Irska. Gledano sa stajališta Hrvatske, Irska se brendirala kao radna, a ne kao turistička zemlja. Proces brendiranja događa se kroz stvaranje određene ideološke slike u društvu. Tim procesom Irska postaje konkurentna na tržištu – koliko na tržištu rada, toliko i na turističkom tržištu, o čemu svjedoči činjenica povećanja broja turista koji odlaze u Irsku. Prije same obrade podataka o migracijama u Irsku kroz tablicu koja slijedi prikazat će se opći statistički podatci u usporedbi Hrvatske i Irske.

Tablica 3. Statistička usporedba Hrvatske i Irske

	HRVATSKA	IRSKA
Glavni grad	Zagreb	Dublin
Članica Europske unije od	1.srpnja 2013.	1.siječnja 1973.
Površina	56 542 km ²	70 273 km ²
Gustoća naseljenosti	75,8 st/km ²	65,3 st/km ²
Populacija	4 190 669 stanovnika	4 724 720 stanovnika
Stopa nezaposlenosti	11,6%	6,6%

Izvor: Eurostat, ec.europa.eu (29.10.2021.)

S gustoćom naseljenosti od 75,8 stanovnika po metru kvadratnom Hrvatska je jedna od rjeđe naseljenih europskih zemalja, isto kao i Irska, tako da prema toj kategorizaciji ne postoji velika razlika između zemalja. Irska je duže vremensko razdoblje članica Europske unije te ima 600 tisuća stanovnika više od Hrvatske. Kada se uspoređuje stopa nezaposlenosti, opaža se da je ona skoro upola manja u Irskoj, što ne iznenađuje uzevši u obzir stalno iseljavanje osoba iz Hrvatske, ali i ostalih zemalja članica Europske unije koje odlaze u Irsku u potrazi za poslom i boljom egzistencijom, prema ²⁷podacima Eurostata iz 2017.godine.

²⁷ Život u Irskoj, <http://www.irishrecruiter.com/zivot-u-irskoj/>

Istraživanja provedena u razdoblju između 2015. i 2017. godine prikazuju da se u Irsku iseljava uglavnom mlado stanovništvo u dobi između 20. i 34. godine. Od 2013. do danas sve je veći broj iseljavanja mladih u Irsku, no podatci su relativni obzirom da puno hrvatskih građana ne prijavljuje svoje odlaske u inozemstvo.

No, ono najvažnije pitanje za ovaj rad je; zašto je Irska postala odredište Hrvatskih iseljenika, koje prednosti Irska nudi u usporedbi sa Hrvatskom, a koji su nedostaci? Jedna od prednosti zašto stanovništvo bira Irsku je engleski jezik, kojim se većina, pogotovo mladih, u Hrvatskoj dobro služi. Irska je zemlja brzog gospodarskog i turističkog razvoja čije su brojke pozitivne i nisu u padu, čime privlači kako radnu snagu tako i turiste. Irska je prva po brzini ekonomskog rasta u eurozoni u 2015., u lipnju 2014. izvozila je 6% više negoli u istom razdoblju 2013.; ima najviša strana ulaganja po stanovniku u Europi; drugi je najveći izvoznik softvera na svijetu; među najjačim je izvoznicima farmaceutskih proizvoda na svijetu (28% od ukupnog izvoza); ima najveći broj zaposlenih u hightech-sektoru u Europi.²⁸ Osim iz ekonomskih motiva statistika pokazuje iseljavanje iz znatiželje, odnosno upoznavanje strane zemlje, običaja i kulture, te usputno sezonsko zaposlenje, neki od razloga su i hrvatsko konzervativno društvo, dok su neki jednostavno prisiljeni iz financijskih razloga.

Dok su neki od glavnih nedostataka Irske: skupo zdravstveno i auto osiguranje, iz razloga prevelike potražnje za smještajem cijene najmova su izrazito skupe, klimatski uvjeti u Hrvatskoj su povoljniji, prometna povezanost u usporedbi sa ostatkom europskih zemalja iseljavanja je puno udaljenija i ne pristupačnija.

---

²⁸ Ibid

5. ZAKLJUČAK

Sagledamo li geoprostorne značajke Republike Irske kroz povijest do danas, zemlja je koja je jedna od najbrže rastućih gospodarstava Europe. Sve do kraja 1980-ih godina, bila je slabo razvijena zemlja s puno društvenih i ekonomskih problema, dok je 20-tih godina ,20.stoljeća postala država s najvećim razvojem ekonomije. Gospodarski razvoj zemlje pozitivno je utjecao i na razvoj turizma koji se temelji na prirodnim i društvenim turističkim atrakcijama, te privlači sve veći broj turista kroz godine.

Kao zemlja sa snažnim gospodarskim i turističkim razvitkom, Irska je zemlja koja ima dugu povijest i tradiciju, to je zemlja zelenila, glazbe, plesa, pubova i ljubaznih ljudi. Svojim posebnostima Irska privlači ljubitelje povijesti i kulture, piva ali i avanturista. Posjetitelje privlače srednjovjekovne utvrde, Keltske ruševine, dvorci, prirodne ljepote, plaže, planine, raznolika flora i fauna, svježi zrak, ugodna temperatura tokom cijele godine, te svi ovi elementi pridonose i potiču razvoj irskog turizma i gospodarstva. Upravo zahvaljujući velikom kulturnom nasljeđu i tradiciji, prekrasnim krajolicima te zanimljivom načinu života, Irska je atraktivno turističko odredište.

Broj stanovnika Irske u 19. stoljeću iznosio je preko 6 milijuna, ali iza toga uslijedile su godine gladi i epidemija što je rezultiralo masovnim iseljavanjima te je broj tijekom 20.st. pao za 3 milijuna. Posljednjih godina iseljavanje se smanjilo te prema popisu stanovništva iz 2011. godine, Irska broji 4 724 720 stanovnika i gustoću naseljenosti od 65,3 st/km². Uz stanovništvo, kao važno obilježje Irske može se istaknuti i prometna povezanost koja je od velikog značaja za turizam, te klima i poljoprivreda koje također imaju utjecaj.

Jedno od obilježja po kojem je Irska poznata u svijetu je poljoprivreda. Poljoprivredom se bavi 8% radnog stanovništva koje ostvaruje 5% bruto društvenog proizvoda. Najviše se uzgajaju kulture poput ječama i pšenice 40% (što ne čudi s obzirom da je Irska zemlja piva) te krumpira i šećerne repe. Prostrani, zeleni pašnjaci i blaga klima omogućili su razvoj stočarstva pa je tako Irska postala poznata u svijetu po svojim tvrdim i mekim sirevima, te maslacima. Najpopularnija destinacija u Irskoj je glavni grad Dublin. Preko Dublina većina posjetitelja dolazi u zemlju. Turizam Irske je u velikom rastu te doprinosi cjelokupnom gospodarskom rastu.

Ona je popularna turistička destinacija koja je priznata u cijelom svijetu te u nju dolaze turisti iz svih krajeva svijeta. Cilj turističkih organizacija Irske s obzirom na geoprostorne značajke je proširiti ponudu te smanjiti sezonalnost. Sezonalnost je problem zbog toga što većina turista u ovu zemlju dolazi od travnja do rujna. Irska je zemlja koja zahtjeva daljnje ulaganje jer ima veliki turistički potencijal koji treba iskoristiti na održivi način. Stanovnici Irske su uglavnom zadovoljni svojim načinom života te njihova gostoljubivost i veselje privlači, ali i zadržava ljude u toj zemlji. Irska je zemlja vrijedna posjeta te svaka osoba može naći svoj dio zanimacije koji će ostaviti nezaboravne uspomene i sjećanja na ovu zemlju.

POPIS LITERATURE

KNJIGE:

Bilen, M., Bučar, K.: Osnove turističke geografije, Mikrorad, Zagreb, 2004.

Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić V.T.: Geografija turizma, Naknada Ljevak, 2013.

Hollowell T.: The Everything Travel Guide to Ireland: From Dublin to Galway and Cork to Donegal - a complete guide to the Emerald, 2010.

O'Neill Bill: The Great Book of Ireland: Interesting Stories, Irish History & Random Facts About Ireland: 1 (History & Fun Facts), 2019.

Sharp Gerard, L.I Perry, T.: Irska: vodič koji de vam pokazati ono o čemu drugi samo govore, Profil international, Zagreb 2007.

ČASOPISI:

Modra lasta: Školska knjiga d.d., Zagreb, siječanj 2014.

INTERNET STRANICE:

Discovering Ireland, www.discoveringireland.com

Enciklopedija, www.enciklopedija.hr

Eurostat, ec.europa.eu

Povijest Irske, History Ireland, www.historyireland.com

Statistički podatci Irske, Failte Ireland, www.failteireland.ie

Turistička zajednica Irske, Tourism Ireland, www.tourismireland.com

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1. Geografski položaj Irske.....	2
Slika 2. Pogled na Irsku iz svemira.....	6
Slika 3. Obilježavanje Dana Svetog Patrika	13
Slika 4. Podjela Irske kroz regije	14
Slika 5. Guinness Storehouse (pivovara).....	18
Slika 6. Klifovi Mohera	24
Grafikon 1. Broj turističke posjećenosti od 2016. do 2019. godine	29
Grafikon 2. Razlog turističke posjete u 2019. godini	30
Grafikon 3. Aktivni načini odmora u 2019. godini.....	31
Tablica 1. Potrošnja turista od 2016. do 2019. godine.....	29
Tablica 2. Razlozi posjete u 2019. godini.....	30
Tablica 3. Statistička usporedba Hrvatske i Irske.....	32